

ДЕЛОТО НА СВЕТИТЕ БРАТЯ КИРИЛ И МЕТОДИЙ И ТЕХНИТЕ УЧЕНИЦИ. НАЧАЛО НА
СТАРОБЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА

1. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

СЪЗДАВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА АЗБУКА

Скоро след Покръстването, в духа на византийската културна традиция, българите се сдобиват с азбука и книги на своя език. Заслугата за това историческо дело е на двама високообразовани духовници, които българите почитат като светци и първоучители – братята Кирил и Методий.

Методий и Константин (с монашеско име Кирил) са родени в началото на IX в. в големия византийски град Солун. Те са от знатно семейство и по майчина линия произхождат вероятно от виден славянски род. Неслучайно Методий е назначен за управител на византийска област със славянско население близо до Солун. По-късно той става монах в **манастир** в Мала Азия.

Кирил завършва прочутата императорска школа „Магнаура“ в Константинопол. Той е сред най-образованите хора на своето време. Наричат го „Философ“, а Византия му възлага важни дипломатически мисии. Кирил също се стреми към книжовни занимания и се оттегля в манастира на Методий. Там братята се посвещават на идеята за покръстване и просвещаване на славяните. През 855 г. Кирил създава първата славянска азбука, наречена глаголица. Заедно с Методий започват да превеждат свещените книги от гръцки на славянски език.

- А) Къде са родени братята Кирил и Методий?
  - Б) Какво образование имат Кирил и Методий?
  - В) Кой от двамата братя е роден с името Константин?
  - Г) Кой е назначен за управител на византийска област близо до Солун?
  - Д) Кой става монах в манастир в Мала Азия?
  - Е) Защо наричат Кирил „Философ“?
  - Ж) Как се нарича първата славянска азбука създадена през 855 г.?
- 3) Какви книги превеждат братята от гръцки на славянски език?

2. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

МОРАВСКАТА МИСИЯ

Кирил и Методий въвеждат азбуката първо във Великоморавия, Централна Европа. През 863 г. по молба на нейния княз Ростислав те са изпратени от императора на мисия в тази славянска страна. През 868 г. братята посещават Рим, за да изразят уважение към папа Адриан II, който освещава азбуката. Кирил се разболява тежко и умира в Рим (869). Методий е определен от папата за архиепископ на Великоморавия, където продължава святото дело. Въпреки папската подкрепа немското духовенство се стреми да наложи латинския език и остава враждебно към Методий.

А) Къде първо въвеждат глаголицата Кирил и Методий през 863 г.?

Б) Кой е владетел на тази държава по това време?

В) Защо Кирил и Методий посещават Рим през 869 г.?

Г) Кой папа освещава глаголицата през 869 г.?

Д) Къде умира Кирил?

Е) Какво се случва с Методий след смъртта на Кирил?

Ж) Защо немското духовенство е враждебно към Методий?

3. Свържете понятията с тяхното значение:

МАНАСТИР

Църковен разказ за живота и делата на християнски светец.

КНИЖОВНА ШКОЛА

Средище за създаване на книги и за религиозно образование през Средновековието

ЖИТИЕ

Общежитие на монаси или монахини, което се подчинява на строг устав (написани правила)

4. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

УЧЕНИЦИТЕ НА СВЕТИТЕ БРАТЯ В РОДИНАТА

След смъртта на Методий (885) учениците на светите братя са прогонени от Великоморавия. Най-близките им следовници Климент, Наум и Ангеларий пристигат в България, „за която копнеели отдавна“. Те получават от княз Борис I Михаил пълна подкрепа. По заповед на княза са създадени две духовни и просветни средища. В Плиска остава Наум. Климент е изпратен в югозападните земи (дн. Северна Македония), където основава Охридската **книжовна школа**. Двамата просветители обучават хиляди свещеници и учители. Това позволява през 893 г. гръцкият език в богослужението да бъде заменен със старобългарски.

- А) Какво се случва с учениците на светите братя след смъртта на Методий?
- Б) Кои от учениците на Кирил и Методий пристигат в България по покана на княз Борис I Михаил?
- В) Къде са създадени две книжовни школи по заповед на княз Борис I Михаил?
- Г) Коя школа оглавява Наум?
- Д) Коя школа оглавява Климент?
- Е) Защо Наум и Климент обучават хиляди свещеници и учители?
- Ж) Кога старобългарският език заменя гръцкият език в богослужението в българските храмове?

1. Паметник на светите Кирил и Методий в Чехия. Скулптор Албин Поласек, 1929 г. За своето апостолско дело през 1980 г. Кирил и Методий са обявени от папа Йоан Павел II за покровители на Европа.

3. Кой папа обявява Кирил и Методий за покровители на Европа и кога?

5. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

КИРИЛИЦА

Кирилицата е създадена в Преславската книжовна школа в края на IX или началото на X век. Сред най-ранните писмени паметници на кирилица е надписът от Крепча, датиран към 921 г. и двуезичен надпис с гръцко и кирилско писмо на керамична ваза от Преслав, датирана към 931 г.

Традиционно кирилицата е приписвана на Климент Охридски, а името ѝ – в чест на св. Кирил – Константин Философ, на когото Климент Охридски е ученик. Тази хипотеза е отхвърлена през 90-те години на миналия век по две основни причини: първите надписи на кирилица са открити около Преслав, а не в Охридско, където работи Климент, а именно на запад, в днешните Северна Македония и Хърватия, глаголицата се запазва най-дълго.

Кирилицата заменя глаголицата, създадена по-рано от Константин Философ-Кирил и се развива и разпространява първоначално в Преславската и Охридската книжовна школа.

6. Сложете правилния етикет на изображенията: КИРИЛИЦА или ГЛАГОЛИЦА

Петимата ученици и техните учители са така известните Свети Седмочисленици.

7. Разгледайте изображението и напишете имената на учениците на Кирил и Методий.

2. Свети Седмочисленици.

Стенопис в едноименния храм в гр. София. Кирил и Методий и техните ученици Климент, Наум, Сава, Горазд и Ангеларий са обявени за светци от Българската
